

SEVABI KABİRDE BİLE DEVAM EDEN YEDİ İŞ

Elhamdülillahi Rabbil alemine hamden kesiran, tayyiben, mübareken fih. Ala külli halin ve fi küllü hin. Vesselatu vesselamu ala seyyidina Muhammedin ve ala alihi ve sahbihi ve men tebi'ahu bi ihsanin ila yevmiddin.

Emma ba'du ve kale Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem:

سَبْعُ يَجْرِي لِلْعَبْدِ أَجْرُهُنَّ بَعْدَ مَوْتِهِ وَهُوَ فِي قَبْرِهِ:
مَنْ عَلَّمَ عِلْمًا، أَوْ كَرَى نَهْرًا، أَوْ حَفَرَ بَيْرًا، أَوْ غَرَسَ
نَخْلًا، أَوْ بَنَى مَسْجِدًا، أَوْ أَوْرَثَ مُصْحَفًا، أَوْ تَرَكَ
وَلَدًا صَالِحًا يَسْتَغْفِرُ لَهُ بَعْدَ مَوْتِهِ.

Seb'un yücrâ li'l-abdi ecruhünne ba'de mevtihî ve hüve fî kabrihî men alleme ilmen ev kerâ nehran ev hafera bi'ran ev ğarase nah-len ev benâ mesciden ev evrase mushafen ev

*terake veleden sâlihan yestağfiru lehû ba'de mevtihî.*¹

Bir namazdan bir namaza mescitte oturup itikaf etmeyi rızasının bir çeşidi diye, Peygamber Efendimiz tavsiye buyurdu, o maksatla akşam namazından sonra mescitte oturduk yat-sıyı bekliyoruz. Bu arada Peygamber Efendimiz'in hadîs-i şerîflerini okumakla zamanımızı değerlendiriyoruz.

Okuduğumuz hadîs-i şerîf *Ramûzü'l-ehâdîs*'in 296. Sayfasında, Enes *radiyallahu anh*'den [rivayet edilmiş].

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz şöyle buyurmuşlardır:

Seb'un. “Yedi iş vardır ki.” *Yücrâ li'l-abdi ecruhünne ba'de mevtihî.* “Kula bu yaptığı işin sevabı kendisinin ölümünden sonra bile yazılır durur, devam ettirilir.” *Ve hüve fî kabrihî.* “O kabrinde olduğu halde, ölmüş olduğu halde.”

¹ Ramuz, 3689.

Bir şey yapmıyor yatıyor orada ama sevap yazılır. Bu yedi işi hayatında yapmışsa sevabı akar gider, cereyan eder devam eder gider.

Nedir bunlar?

a. Kim Bir İlim Öğretmişse!

Men alleme ilmen. “Kim bir ilim öğretmişse.”

Şimdi bu “bir ilim” demek “ilimden bir mevzu” demek. Çünkü ilimlerin hududu yoktur. Ömrü boyunca insan kitap yazsa kitabı okusa bir konuyu bile bitiremez. *Men alleme ilmen*’den murad Allahuâlem yani oturmuşlar da zamanın birinde bu adam birisine bir şey öğretmiş. Az veya çok ilimden bir bölüm öğretmiş. Bu ilim hareket ettiği müddetçe o kişiye hayatında tabii rehber oluyor, ışık oluyor; o da o ilme göre hareket ediyor. Yahut bir kitap yazmış; o kitap okunduğu müddetçe. Mesela okuduğumuz kitabı Gümüşhanevi Ahmed Ziyâeddin hocamız *rahmetullahi aleyh*, hocamızın hocasının hocası yazmış, okuyoruz biz, sevabı ona gidiyor. Yahut bir âim yetiştirmiş,

o âlim ilim öğrettikçe onu yetiştiren hocası sevap alıp duruyor. O yüzden işte böyle kitap yazmak âlim yetiştirmek veyahut bir şey öğretmek suretiyle bir ilim öğreten kimse vefat etse bile, kabirde yatsa bile bu ilimden dolayı sevabı ona yazılır durur.

O halde hepimizin yapabileceği bir şey ve tavsiye ettiğim bir şey ve Ümmet-i Muhammed'i kurtaracak olan bir şey: Bir şeyler okumalıyız. Her gün kütüphanemizden seçme bir kitabın 50 sayfasını, 25 sayfasını, 10 sayfasını, 5 sayfasını neyse okumalıyız. Okudukça bu kitapların sayfaları geçer, ciltleri biter; insan bir şeyi okumuş öğrenmiş olur. Onun için her gün mutlaka ailemizle, çoluk çocuğumuzla kitap okuduğumuz bir saatimiz olsun. Evimiz bir medrese olsun, bir mektep olsun, bir üniversite olsun çoluk çocuğumuza bir şeyler öğretilim. Bu çocuklar ilmi havadan alacak değil. Bu çocuklar İslam'ı en iyi bizden öğrenir. Bizim hayat tecrübemize göre, yetişmemize göre, yanıla yanıla doğruları bulmamıza göre, hayatta doğru bildiğimiz şey neyse onu doğrudan öğretirsin çocuk onu öğrenir. Öğrenmezse o da

yanılır yanılır yanılır, bir zaman gelir doğruyu ya anlar ya bulur ya bulamaz.

Onun için mutlaka çocuklarımıza bir şey öğretmeliyiz. Bunun şartlarını hazırlamalıyız. Çocukları sevindirmeliyiz, mükafatlandırmalıyız, ödüllendirmeliyiz: Bisiklet mi alacağız, istediği bir elektronik oyuncuğu mı alacağız, bir elbise, bir top, bir idman aleti mi alacağız, ayakkabı mı alacağız neyse... onu bahane etmeliyiz, çocuk sevmeli. Yani kerhen, istemeye istemeye değil; sevinerek hem de şöyle düzeni öğrenmeli, susmayı öğrenmeli.

“Sus bakalım evladım, otur şuraya, aferin çok sevap kazanıyorsun. Ses çıkartma. Şimdi ben bir şey söyleyeceğim, can kulağıyla dinle! Eğer anlatabilirsen aferim sana! Hem de sana mükafat var.”

“Ne vereceksin baba?”

“Söylemem! Hele bir bil bakayım. Saklı, odada duruyor. Yemekten sonra vereceğim. Veyahut işte bu ders bittikten sonra verece-

ğim.” gibi çeşitli hünelerle, siyasetlerle çocuğa dinimizi sevdirecek, benimseterek öğretmek vazifemiz olsun.

Saniyorum birçok evde bu yok. Birçok anne baba evladına, “Öyle yapılmaz böyle yapılır.” derken onu kabul ettirecek bir şekilde telkin edemiyor. Çocuk ile anne baba bir mücadele içinde günü geçiriyorlar. Çocuk anne babasını dinlemiyor, anne baba çocuktan bıkmış, yaka silkiyor; “Allah müstahakkını versin! Nereden geldin!” Bilmem ne filan gibi haller içinde. Bunun bir çaresini bulmak lazım.

Demek ki ilim bırakan, ilim öğretip de bırakıp vefat eden kabrinde sevap kazanıp duruyor. Sevabı devam ediyor. Bu birincisi.

Başka?

Ev kerâ nehran. “Yahut bir nehir.”

Nehirden murat suyun aktığı bir ark. Böyle suyun geldiği bir şey ortaya koyuyor, yapıyor, o su oradan akıyor. Herkes istifade ediyor.

Kim kazdı bunu?

“Falanca adam zamanında kazmış.”

Allah razı olsun!

Suyu filanca yerden bu tarafa aksın diye yolunu hazırlamış, arktan su akıyor. Bahçe sulanıyor, el yıkanıyor, o sudan istifade ediliyor, hayvanlar içiyor. Ne oluyorsa o adamın yani o akarsuyu oradan onu sağlayan adamın vefatından sonra bile sevabı devam eder. Bu iki.

Ev hafera bi’ran. “Yahut bir kuyu kazmış.”

Adam hali hayatında toprağı kazmış, suyu bulmuş, kova var orada; millet kovayı sarkıtıyor, suyu alıyor, kendisi içiyor, abdest alıyor, hayvanına içiriyor, istifade ediyor. Veya dolap şeklinde bir alet konulmuş döndükçe kuyudan su çıkıyor, bahçe sulanıyor filan. Hayvan veya kuş insan veya bitki istifade ettikçe o kuyuyu kazana sevap gider. Üç...

Ev ğarase nahlen. “Yahut bir hurma dikmiş.”

Ağacı dikmiş ağaç büyümüş meyve veriyor. Meyvesini millet yiyor, kuşlar yiyor, yere düşüyor karınca yiyor. Karınca bile yese kuş

bile yese insan bile yese o hurmayı o ağacı dikenin vefatından sonra kabrine sevaplar gider. Sevap kazanmaya devam eder, defterine sevap yazılmaya devam eder.

“Peki hocam hurma olmasa da elma olsa olmaz mı?”

Elma olsa da olur. Kıyasen şimdi Arabistan'da elma olmuyor da hurma olduğu için Efendimiz hurma buyurmuş. Bizim memlekette de soğuk olduğundan, yüksek olduğundan, kışı sert olduğundan hurma olmuyor da bizde de armut oluyor, elma oluyor, kiraz oluyor, ayva oluyor, nar oluyor... ne oluyorsa.

İstifade edilen bir meyve veren ağaç diktin mi?”

Diktin.

Ondan yeniliyor mu?”

Vallahi bazen yeniliyor bazen toplanmıyor. Tembellik ediyorlar çok para etmiyor diye dibine dökülüyor arılar geliyor, yarısını arılar yiyor. Kuzular geçerse onları yiyor. Onlar da yemezse kuşlar faydalanıyor.

Tamam, ne olursa olsun yani değil mi ki bir canlı istifade ediyor. Hatta;

“Meyvesi yok hocam yani meyve vermiyor bu ağaç nedense. Herhalde bunun bir aşılması mı lazım eşi mi lazım nedense meyve vermiyor. Yalnız çok güzel gölgesi var.”

Tamam. Adam sıcakta gölgesinin altına saklanıp da “oh” diyor mu? diyor. Dikene sevap var yani gölgesinden istifade edilse bile sevap var. Etti dört.

b. Yahut Bir Mescit Bina Etmiş

Ev benâ mesciden. “Yahut bir mescit bina etmiş.”

O mescitte namaz kılınıyor, bina eden kimseye sevap yazılır durur.

“Hocam biz mescit bina edemedik de bir binanın alt katını tuttuk, orada toplanıyoruz, namaz kılıyoruz, sevap mı?”

Size de sevabı gelir. Burada namaz kılındığı müddetçe, buranın namaz kılınacak halde durmasına hayrı, faydası geçen herkes o sevabı alır.

Neden?

Çünkü Peygamber Efendimiz'e sormuşlar demişler ki:

“Yâ Resulallah! Biz öyle mescit yapacak kadar gücümüz kuvvetimiz yok. Zayıf fakir insanlarız. Yani yolun kenarına dört direk çaksak da üstünü dallarla örtsek bir çardak yapsak. Hırsız götürmez bir zararı olmaz.” Nihayet çardak gölgelik yani bu. Namazgâh olsa, bu çeşmenin yanında yolun kenarında yani bu böyle çardaklarla mescid yerine geçer mi?”

Peygamber Efendimiz;

“Geçer.” buymuş.

“Kim Allah rızası için bir mescit bina ederse Allah da ona cennette bir köşk verir.”

E öyle çardak da olsa olur mu?

“Çardak da olur.” buyuruyor.

O halde ben arkadaşlarıma bundan dolayı memleketimizde söyledik. Yol kenarında tarla alın. Tarlanın kenarını düzleyin, yoldan kolay gelinecek hale getirin. Bir çardak yapın, iki

tane hasır atın, düzleyin, gölgelik yapın. Yazın:

“Burası falancanın, falanca köyden filancanın yaptırdığı namazgâhtır. Namaz kılınır burada.” deyin, sevap kazanın.

Ankara'dan İstanbul'a gelirken çamların arasından vadiden geçerken sağ tarafta bilek gibi akan bir su vardı. Şaldır şaldır akardı dağın içinden ağaçların arasından geliyor,. Şöyle köprüyü geçtikten sonra yolun kenarına iniliyor. Az evvel de bir köprü var; altından şaldır şaldır bir su akıyor. Şu tarafta da o şey var. Çok güzel bir çeşme, üstüne de kitabe yazmışlar. İşte birisi şiir gibi bir şeyler döktürmüş oraya kitabe yazmışlar; bu suyu içen hakkında filan. Unuttum sözlerini. Güzel! Biz de gidiyoruz, orada elimizi yüzümüzü yıkıyoruz, bir nefes alıyoruz. Tabii onu orada yapan sevap kazanıyor.

Bir keresinde oraya yanaştık, meyveleri yıkayalım da biraz oturalım serinleyelim filan derken... Aaa! Baktık ki içki şişeleri orada. Çeşmenin başı, sefalı çamların altı, çayırın çimenin kenarı. Aa! Baktık ki içki. Üzüldük. Çünkü

içki haram, içilmemesi lazım. Yani Allah oraya bir su nasip etmiş göndermiş. Toprağın içinden şaldır şaldır akan bir nimet; o nimetin başında herifler Allah'a isyan ediyorlar, içki içiyorlar. Haram, günah!

Ne yapalım?

Dedim ki ben, bir kurnazlık yapalım; burayı yani çeşmeyi damlarla çevirelim. Kapısı açık olsun ama çevirelim. Bir de kenarına namazgâh yapalım, mescidin abdest alma yeri gibi olsun. Kimse gelip de burada içki içemesin. Yani mescidde içmeye korkarlar. Yani o niyetle [yapalım]. Ne kadar şey yapsalar mescidde içmeye korkarlar. Korkmayana da Allah cezasını, belasını veriyor.

İstanbul'da Yuşa tepesi var. Beykoz'un arka tarafında çamların, ağaçların çok büyük olduğu bir yerde manzaralı, boğazı filan gören bir tepe var. Yuşa *aleyhisselam*'ın orada makamı var. Kocaman uzun bir kabir, ziyaretgâh.

Şimdi oraya askeri ciple askerler, astsubaylar gelmişler. Bizim Cemil Bey diye, çiçekçi

Cemil diye kardeşimiz, ihvanımız var, Paşabahçeli. O anlattı, ben küçüktüm diyor. Ciple gelmişler manzaralı, sefalı bir yer. Cipten inmişler ama ellerinde rakılar bilmem, içkiler mezeler filan. Öyle oraya sofrayı kurmuşlar yani mübarek bir ziyaretgâhın yakınına. Oradan birisi de demiş:

“Ya ayıptır, günahdır. Yani burada utanmıyor musunuz Allah'tan korkmuyor musunuz? Burada içki içilir mi?” filan diye.

Ama astsubaylar filan zart zurt kabadayılık yapmışlar yani dinlememişler ikazı, oturmuşlar orada içkiyi zıkkımlanmaya başlamışlar. Şu Cenâb-ı Mevlâ'nın hikmetine bak işine bak ki, koydukları cip frenden bir boşalıyor, dosdoğru bunların üstüne doğru paldır küldür gitmeye bir başlıyor. Cip sofralarını çiğneyerek, bunları çil yavrusu gibi dağıtarak, paldır küldür aşağılara da gidiyor.

Aldılar mı başlarına belayı?

Aldılar.

Neden?

Bir kere sofraları darmadağın dağıldı. Ondan kötüsü cip askeriyenin cipi. Şimdi ne hesap verecekler. Belalarını bulmuşlar yani böyle oluyor.

E canım hep böyle durup dururken gider mi?

Gider.

Vitese takarlar umumiyetle. Sizin de hatırınızda olsun, viteste durur gibi olur ama araç vitese takılı yokuş aşağı bir yerde olursa durmaz. Yavaş yavaş, yavaş yavaş o arabanın baskısıyla vitesin çarkı döner sonra hareket etmeye başlar. Hatta Sarayburnu'nda içinde bebekleri olan taksi, şoför hanımı ile dışarıda sofrayı kurup yemek yerken arabayı öyle vitese takmış bırakmış, denize uçtu gitti, bebek de öldü.

Yani vitese takmak yetmez, el frenini çekmek lazım, bu bir. Ondan sonra baş aşağı duruyorsa geri vitese takmak lazım; baş yukarı duruyorsa birinci vitese takmak lazım, iki. Ondan sonra yokuş aşağı duruyorsa, herhangi bir şekilde freni boşanırsa kaldırıma dayansın

dursun diye tekeri şöyle kaldırıma koymak lazım. Tekrar böyle düz durmayacak, böyle şuraya dayalı duracak. Eğer böyle durursa araba, teker böyle geldiği zaman arkası şuraya takılısın, gidemesin, üç. Bu tedbirler alınmadığında öyle şey yapar ama aldırtmayan, o sofranın üstüne o cipi gönderen Allah. Akıllarını alan cezayı veren Allah. Anlayan anlar bu işi, anlamayan... Anlayana sivrisinek saz anlamayana davul zurna az. Başına 40 defa aynı olay gelir inkâr eder inkâr eder; belasını bulur gider.

Biz oraya o akarsuyun yanına [bir mescit] yapalım dedik. Dediler ki;

“Böyle paldır küldür [olmaz.]”

“Bir cumartesi pazar gidelim, kazmaları kürekleri alalım çevreyi düzenleyelim, taşları atalım düzenleyelim orayı, böyle bir şey yapalım.” dedik arkadaşlarla. Birisi dedi ki;

“Olmaz, orası ormanındır izin almak lazım.”

“Peki!” dedik. “Orman idaresine ‘Biz buraya bir mescit yapmak istiyoruz’ diye dilekçe verelim.” dedik.

Nazif Gürdoğan burada olsaydı şimdi bu anlattığımdan çok memnun olacaktı. Arkadaşlar gitmişler orman müdürü Nazif Gürdoğan'ın da tanıdığı bizim tanıdık Sait Zarifoğlu çıkmamış mı? Geçen gün söyledim, Cahit Zarifoğlu'nun abisi; o mütedeyyin insan, Maraşlı, mübarek, rahmetli.

Allah kendisine de kardeşlerine de cedine de ecdadına, cümlemizin geçmişlerine rahmet eylesin.

“Ya hoca bunu emir telakki ederiz, ona ne lüzum var, biz yaparız.” demiş.

Oraya bir mescit kondurduk. Yani orada mescit şimdi var. Biz gittik baktık, ilk sene biraz akmış kokmuş. Üst tarafı betonarme, sızmış. Ondan sonra tedbirler almışlar. İkinci sene biraz daha güzel oldu. Osuyun başı şimdi mescitli oldu. Yani güzel bir mescit oldu.

Mescit yaparsanız sevabı devam eder. Oldu beş.

c. Yahut Geride Bir Mushaf Bırakmışsa

Ev evrase mushafen. “Yahut da geride bir mushaf bırakırsa.”

O mushaf okudukça adam sevap kazanır durur. Eskiden biliyorsunuz matbaalar yoktu, elde yazılırdı. Öyle mushaf da kolay bulunan bir şey değildi. Şimdiki kadar bol değildi. Okunması için yazılması lazım; yazılıp okunabilmesi için de evde bulunması lazım. Yani kolay bir şey değildi.

Bir mushaf bırakan, mushaf okudukça o sevabı alıyor. Basan da öyle, hediye eden de öyle. Evleniyor birisi yeni evlenenlere Kur'ân-ı Kerim hediye ediyor. Yazıyor işte, “Allah me-sut bahtiyar eylesin” filan. Derken onlar da okuyorlar. Okursa okuyor. Hediye edene sevap. Altı.

Yedincisi de;

Ev terake veleden sâlihan. “Yahut arkada salih bir evlat bırakıyor ki.” *Yestağfiru lehû.* “O babasına dua eden bir evlat.” *Ba'de mev-tihî.* “Vefatından sonra.”

“Babama Allah rahmet eylesin.” filan diye kendisine dua eden bir salih evlat bırakan kimse de kabrinde sevap kazanır durur.

Peygamber Efendimiz yedi tane şey saydı ama bunlar birer misalidir. Bunlara benzer, bunlar gibi faydalanılan şeyleri geride bırakanlar da aynı sevapları alır diye anlıyoruz. Bunların misal olduğunu anlıyoruz.

Çünkü diyor ki “hurma diken.”

Bazı yerde hurma bitmez, onun yerine başka meyve olur. Onun gibi.

Mesela, “Kuyu kazan” diyor.

“Kuyu kazmadım da hocam ben; aldım bir boru döşedim şu tarafa güzel bir çeşme yaptım. Çeşmeden şaldır şaldır su akıyor, haznelere de doluyor, kuzular da içiyor, insanlar da istifade ediyor her şey oluyor.”

Tamam! Sen de kurtardın. İşte bu da bir çeşit istifade edilen bir şey.

Evet, bir hadîs-i şerîf bu. İkinci hadîs-i şerîf:

سِتُّ مَجَالِسَ الْمُؤْمِنِ ضَامِنٌ عَلَى اللَّهِ تَعَالَى مَنْ كَانَ
فِي شَيْءٍ مِنْهَا: فِي مَسْجِدِ جَمَاعَةٍ، أَوْ عِنْدَ مَرِيضٍ، أَوْ
فِي جَنَازَةٍ، أَوْ فِي بَيْتِهِ، أَوْ عِنْدَ إِمَامٍ مُقْسِطٍ يُعَزِّرُهُ
وَيُوقِرُهُ.

*Sittü mecâlise'l-mü'minü dâminün alellahi teâla men kâne fî şey'in minhâ: fî mes-cidi cemâ'atin ve inde marîdın ev fî cenâzetin ev fî beytihî ev inde imâmin muksıtın yu'zziruhû ve yuvakkiruhû.*²

Sittü mecâlise'l-mü'minü. “Müminin bulunacağı altı yer vardır ki bu altı yerde mü'min bulunursa.” *Dâminün alellahi teâla.* “Burarlarda olursa Allahu Teâlâ hazretlerinin hıfz u himayesindedir.” *Men kâne fî şey'in minhâ.* “Bu yerlerden herhangi birisinde bulunursa kimse Allah'ın himayesinde olur.”

² Ramuz, 3693.

Allah onu korur, insanlar bu yerlerde Allah'ın sigortası teminatı altında olur.

Bunlar nerelerdir?

Bir;

Fî mescidi cemâ'atin. “Cuma namazı kılınan bir mescitte bulunursa insan.”

Cemaatle namaz kılınan bir mescidde bulunursa Allah'ın himayesinde olur. Yani mescid-i cemaat demek “cemaat mescidi” demek. Mescid-i cemaatten maksat da cuma için cemaatin toplandığı mescit demektir ama belki eskiden bazı mescitler olurdu. Yakınında cuma namazı kılınan başka büyük mescitler olduğu için cuma namazı kılınmazdı. Sadece vakit namazları kılınırdı. Allahuâlem, işte cemaatin toplanıp da vakit namazlarını kıldı yerler de aynı durumdadır. İnşallah belki burası da aynı durumdadır. Bir.

Ev inde marîdın. “Hastanın yanındayken Allah'ın himayesindedir.”

Çünkü hasta ziyareti çok sevaptır. Hastanın yanında olduğu zaman da Allah'ın hıfzı himayesindedir, koruması altındadır. Allah'ın koruduğu bir insan durumuna gelir.

Ev fî cenâzetin. “Yahut bir cenazenin son vazifelerini yapma, yapanlar arasında.”

Ya yıkamak ya namazını kılmak ya alıp kabre götürmek ya gömmek gibi böyle cenaze yanında olan Cenâb-ı Hakk'ın hıfz u himayesinde tekeffülü altındadır yani iyi bir durumdadır.

Ev fî beytihi. “Yahut kendi evindeyken.”

Kendi evinde de o da güzel bir şey. Kendi evi de insanın emniyetli bir yeridir, rahat ettiği yerdir, Kur'an okuduğu, namaz kıldığı, dinlendiği yerdir. Evinde de Allah'ın hıfz u himayesindedir.

Ev inde imâmin muksitin. “Yahut adaletli bir imamın mahiyetindedir.” *Yu'zziruhû.* “Onu destekliyor.” *Ve yuvakkiruhû.* “Ve ona hürmet ediyor.”

Yani bu adaletli bir müslüman hükümdar diye destekliyor ve hürmet ediyor. Öyle bir

imam, önderin, komutanın, devlet başkanının yanında olan da mesela Hz. Ömer gibi birisinin yanında bulunan da Allah'ın hıfz u himayesindedir.

Allahu Teâlâ hazretleri bu kimseleri tekeffül eder.

Tekeffül eder de ne olur yani bir hayra erecek ama Allah tekeffül eder ne yapar?

O burada belirtilmiyor. Herhalde muhakkak Cenâb-ı Hak onu bir şekilde taltif edecek ama taltif etmenin şekli açıkça söylenmemiş.

Cennetine mi sokar?

Ama tabi hep orada durmuyor da; orada durduğu müddetçe Allah'ın lütfuna mazhardır. Mükâfatına mazhardır, sevdiği yerdedir, sevdiği durumdadır.

Burada beş tane şey sayılıyor. Yani bunun altı tane olması bu sayılanların içinde bir şey olması ihtimalini gösteriyor. Yani ya bir şeyi iki sayıyor. Yani mesela *ev fî mescidin*'dir. "Mescitte olduğu müddetçedir." *Ev fî cemâ'atin*'dir. "Yani cemaatle olduğu zaman topluluktan ayrı olmadığı zamandır." Ya öyle

bir şey. Yani bir şey var. Peygamber Efendimiz “altı şey” diyor fakat rivayette saydığımız zaman beş çıkıyor. Ya arada bir ve atlanmış... Yani hadîs-i şerifte böyle bir nokta var.

Bir de en sonunda ve var. Yani bir adaletli hükümdarın yanında ya ona yardım ediyor veya sadece hürmet ediyor. O zaman yanında olmasa bile, sevgi beslese onun taraftarı olsa belki o da altıncı sayılacak. Bir yerde bir altı olacak ama buraya da not düşmüş yani beş tane diyor. Artık bu altıncısı nereden çıkacaksa ifadeler bunlar.

Demek ki mescidde olmak güzel, toplulukta olmak güzel, hastanın yanında ziyaretçi olmak güzel, bir müslümanın cenaze işleri ile meşgul olmak güzel yahut insanın kendi evinde durması güzel çünkü ev de Allah'ın himaye ettiği bir yer olmuş oluyor. Ya da bir adaletli imamın yanında yardımcısı olmak veya taraftarı olmak güzel.

Allahu Teâlâ hazretleri bizleri güzel yerlerde himayesine aldığı kimselerden olarak bulunmayı nasip etsin. Sevmediği yerlerde sev-

mediği işleri yapan insanlar durumuna düşürmesin, haram olan işleri işletmesin. Günah denen yerlerde bulundurmasın. Allah hepinizden hepimizden razı olup cümlemizi hüsn ü hatime ile âhirette rahmetine erenlerden, cennetine girenlerden rıdvân-ı ekberîne ulaşanlardan eyesin.

el-Fatiha.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN
21 Cemâziye'l-Âhir 1421 / 20.09.2000

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

